

Voortgangsrapportage Provinciale staten			
Project: Programma Natuurpakket Westerschelde			
Algemeen			
Periode	Q1 2019	Datum	28-03-2019
Status:	Definitief		
Korte omschrijving van het project		<p>Het programma tot het realiseren van minimaal 600 ha estuariene natuur volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005) over de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010.</p> <p>Het Programma Natuurpakket Westerschelde omvat volgende projecten:</p> <p>a) Hertogin Hedwigepolder (350 ha)</p> <p>b) Uitbreiding Zwin (22 ha)</p> <p>c) Middengebied Waterdunen (121 ha) en Perkpolder (35 ha)</p> <p>d) Buitendijks (5 deelprojecten 130 ha)</p> <p>e) Landbouw-flankerend beleid (subsidie € 6,5 miljoen en grondruilbank € 6,5 miljoen).</p> <p>f) Overige afspraken (grenspark, impuls Hulst, Sloe/Tractaatweg, monitoring)</p>	
Achtergrond			
Relevante besluiten		<p>GS 7 oktober 2005 Voorstel GS invulling Schelde Estuarium</p> <p>Ingekomen brieven van ministerie EZ/LNV van 26 januari 2013 en 14 november 2016 inzake wijziging convenant.</p> <p>Ingekomen brief van ministerie LNV van 11 januari 2018 inzake goedkeuring van het voorstel tot herijking.</p> <p>PS Besluit 7 oktober 2005 Voorstel PS invulling Schelde Estuarium</p> <p>Besluit 30 januari 2006 Convenant Rijk en Provincie Natuurpakket Westerschelde</p> <p>Informering 26 januari 2016 Voortgangsbrief NPW 2015</p>	
Betrokkenen		Akkoord	
Bestuurlijk opdrachtgever		Schönknecht-Vermeulen, mevr. C.M.M.	
Ambtelijk opdrachtgever		Prevaes, dhr. drs. L.M.L.M.	
Projectleider		Maljaars, dhr. mr. J.	
Voortgang algemeen	<i>Zie bijlage (Voortgang projecten NPW Q1 2019.pdf) onder documenten</i>		
Voortgang projectfase	Percentage gereed	Begin	Eind

Initiatiefase	100	31-01-2006	26-06-2013
Definitiefase	100	31-01-2006	26-06-2013
Ontwerpfase	20	01-01-2008	31-12-2022
Vorbereidingsfase	61	01-01-2013	31-12-2022
Realisatiefase	16	01-01-2013	31-12-2022
Nazorgfase	16	14-10-2015	31-12-2025
Beheersaspecten	Status	Toelichting	
Geld	☺	<p>Voor de uitvoering van NPW is door het Rijk budget beschikbaar gesteld. Er is in totaal € 155,7 mln. aan budget beschikbaar. Per 31 december 2018 is hiervan € 92,5 mln. uitgegeven.</p> <p>De verwachting is dat dit budget voldoende is voor de realisatie van het programma.</p> <p>Jaarlijks stemt het Rijk in met een door de provincie opgestelde MeerJarenKostenRaming (MJKR) van het programma.</p> <p>Vlaanderen en Nederland hebben afspraken gemaakt over de terugbetaling van de grondkosten voor de realisatie van de Hedwigepolder. Nu de gronden in 2018 zijn onteigend heeft Vlaanderen eind december een eerste tranche terugbetaald. Dit bedrag is conform de afspraken toegewezen aan de realisatie van de Sloe- en Tractaatweg. Een tweede tranche zal conform afspraken na afronding van de schadeloosstelling aan dhr. De Cloedt worden terugbetaald.</p> <p>vorige status:☺</p>	
Organisatie	☺	<p>Het NPW is een programma-aanpak die de Provincie uitvoert voor het Rijk op basis van een specifieke afspraak met het Rijk, vastgelegd in een convenant. Binnen de provincie Zeeland is een aparte programmastructuur geformeerd die van voldoende omvang is voor de uitvoering van de NPW-projecten. De feitelijke uitvoering van de NPW-projecten wordt grotendeels met en door externe partners gedaan: het Zwin door het Vlaams agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust en de Hedwigepolder door de Vlaamse Waterweg NV. De projecten Bath en Ossensisse door Rijkswaterstaat (Projectorganisatie Waterveiligheid). Waterdunen voert de provincie zelf uit.</p> <p>vorige status:☺</p>	
Risico's	☺	<p>Overeenkomstig de afspraken rond grote projecten zijn risicoanalyses opgesteld op project- en programmaniveau die periodiek worden geactualiseerd.</p> <p>Door het langdurig uitblijven van maatregelen – in verband met de ontpolderingsdiscussie - in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn, is de Europese Commissie in 2012, een ingebrekestellingsprocedure tegen Nederland gestart. In reactie op de achtste voortgangsrapportage (waarmee de EC is</p>	

		geïnformeerd over de Herijking) heeft de Europese Commissie de minister van LNV geïnformeerd dat de ingebrekestelling is opgeheven. Daarmee is het risico dat Europa alsnog niet instemt met de verschillende projecten geweken. vorige status: 😊
Kwaliteit	😊	<p>Het beoogde effect van het programma NPW is het ontstaan van minimaal 600 hectare estuariene natuur. Na de inrichting van de geplande hectares in de NPW projecten is er tijd nodig voor de natuur om zich te ontwikkelen tot de gewenste kwaliteit. Daarnaast leveren de verschillende vormen van inrichting zoals nieuwe buitendijkse natuur, binnendijkse natuur en kwaliteitsverbetering van bestaande natuur ook een andere natuurkwaliteit. Zo levert één hectare nieuwe buitendijkse natuur een andere natuurwaarde dan één hectare binnendijkse natuur. Daarom zijn alle hectares in het programma herijkt op basis van de verwachte natuurwaarde. Met de realisatie van het actuele programma NPW wordt 658 ha herijkte of gewogen hectare estuariene natuur ingericht. Hierdoor is er enige buffer om bij een tegenvallende natuurontwikkeling wel het beoogde effect van minimaal 600 ha te realiseren.</p> <p>Op dit moment is 95 ha gerealiseerd, is 143 ha in uitvoering en 420 ha in voorbereiding.</p> <p>Voor de drie gerealiseerde projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek geldt (vooralsnog) dat het sedimentatieproces conform verwachting goed op gang gekomen is.</p> <p>Na afloop van het NPW-programma gaat de verantwoordelijkheid voor de uitgevoerde projecten, monitoring en beheer (tenzij dan anders belegd) terug naar het Rijk.</p> <p>vorige status: 😊</p>
Informatie	😊	<p>Binnen het programma is de informatiestroom zowel ambtelijk als bestuurlijk goed geborgd door diverse overlegstructuren, zowel intern bij de Provincie als extern met LNV.</p> <p>vorige status: 😊</p>
Tijd	😊	<p>De Provincie heeft in 2006 de uitvoeringstaak voor het Natuurpakket Westerschelde (NPW) in opdracht van het Ministerie van LNV op zich genomen. De looptijd van het programma is verlengd tot en met 2022 met een nazorgperiode tot en met 2025. Binnen die periode zullen de projecten worden uitgevoerd.</p> <p>vorige status: 😊</p>
?	geen voortgang bekend	
😊	volgens planning	
😬	dreigt te overschrijden	
😡	planning overschreden	

Bijlage uit IPA: IPA-rapportage voortgang projecten Q1 2019

Voortgang projecten

Vastgesteld kan worden dat NPW geleidelijk van planvoorbereiding en -vorming in de uitvoeringsfase en deels al in de beheerfase terecht is gekomen. Inmiddels is 95 ha nieuwe estuariene natuur opgeleverd.

Hieronder wordt op hoofdlijnen ingegaan op de afzonderlijke projecten.

1. Hedwige-Prosperpolder.

In februari 2018 zijn de gronden in de Hedwigepolder definitief op naam van de Staat ingeschreven. Op 1 april is Vlaanderen gestart met de marktbenadering voor de uitvoering van het werk. Na uitstel i.v.m. een aanpassing aan het bestek is het bestek opnieuw gepubliceerd in december 2018 en staat de voorlopige gunning gepland voor april 2019. Na de gunning zal het mogelijk zijn om een inschatting te maken van de totale realisatietijd op basis van de ingediende planning door de aannemer.

Een aantal werkzaamheden is reeds uitgevoerd of in uitvoering: kappen van populieren, sanering van de woningen en schuren en het plaatsen van vleesmuiskasten voor de verhuizing van de vleermuizen.

Het recreatief medegebruik wordt heroverwogen. Er zijn vier varianten voor recreatief medegebruik ontwikkeld. Het voorkeursalternatief is opgevolgd door een consultatie bij bewoners uit de grensregio. Momenteel zijn we in overleg met LNV en I&W i.v.m. de te volgen juridische en planologische procedure.

De voorbereidingen voor het selectieproces van de toekomstige beheerder van de Hedwigepolder zijn gestart.

Schadeloosstelling

De procedure voor de definitieve vaststelling van de schadeloosstelling door de rechtbank is vertraagd als gevolg van het overlijden van een lid van de commissie van deskundigen. Eind februari is door de rechtbank een nieuw lid benoemd, zodat de procedure nu wordt vervolgd. De huidige planning is dat het conceptrapport uiterlijk 1 juni as. beschikbaar is en dat partijen gelegenheid krijgen om tot 1 oktober hierop te reageren. Het definitieve rapport is vervolgens uiterlijk 31 december 2019 beschikbaar. De rechtbank heeft de zitting voor de pleidooien gepland op 2 maart 2020.

2. Uitbreiding Zwin

De werken zijn eind maart 2016 gestart. Een voorlopige oplevering heeft eind maart 2019 plaatsgevonden. In de komende maanden zullen restpunten worden opgepakt.

Op 4 februari is de internationale dijk doorgestoken. Het water stroomt nu in het gehele nieuwe gebied. De meeste werkzaamheden zijn nu afgerond:

-de verbreding en verdieping van de Zwingeuil met aanleg van de nieuwe dijk in de Willem Leopoldpolder, de nieuwe fietspaden, het duin op dijk en het vlonderpad.

-In Vlaanderen zijn de grachten voor de antiverziltingsmaatregelen aangelegd en is het pompgebouw klaar.

Op dit moment wordt nog gewerkt aan de aansluitingen van de fietspaden op de bestaande fietspaden en worden de uitkijkpunten verder afgewerkt en vinden er nog afrondende werkzaamheden plaats. Op 30 maart zijn de fietspaden officieel geopend.

Deerschikking van het grondbezit t.b.v. het toekomstig beheer is geregeld met het Zeeuws Landschap en het Waterschap Scheldestromen. De grondruil is gerealiseerd op 5 december 2018.

3. Middengebied.

Met de oplevering van het project Perkpolder in juni 2015 is 35 hectare estuariene natuur gereedgekomen. Begin juni 2017 zijn de werkzaamheden aan de strekdammen bij Knuitershoek en Baalhoek (resp. 27 en 33 hectare) afgerond.

Het project Waterdunen omvat de combinatie “verbetering en verhoging van de kustveiligheid met innovatie van het toeristisch product” en “de versterking van natuur en landschap”. Binnen het project Waterdunen wordt 173 hectare nieuwe estuariene natuur gerealiseerd die (met de herijking NPW) voor 121 ha meetelt in de opgave van het NPW. Het gaat hierbij om ‘gecontroleerde getijdenatuur’, het water stroomt door een getijdenduiker het gebied in en uit. Op basis van de vastgestelde GREX 2019 is de verwachting dat er vanaf september 2019 getijdewerking is in Waterdunen.

De minister van LNV heeft 11 januari 2018 ingestemd met de herijking. Onderdeel van de herijking is ook een ‘vernieuwd’ programma voor het Middengebied. Daarbij gaat het steeds om buitendijkse kwaliteitsverbetering en om extra kwaliteitsverbetering in de projecten Zwin en Hedwige die tot dusver niet zijn meegeteld.

Voor de buitendijkse projecten bij Bath, Zimmerman en Ossensisse zijn de benodigde vergunningaanvragen ingediend.

De vergunningen in het kader van de Waterwet zijn nog niet definitief verleend.

Voor de buitendijkse maatregelen bij Bath en Ossensisse is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Rijkswaterstaat. Onze werken zijn onderdeel van de aanbesteding van de vooroververdediging in de Westerschelde. De aanbesteding is op 11 februari gestart. Naar verwachting zal definitieve gunning begin oktober plaatsvinden. De realisatie van de werken zal ca. 2 jaar duren. Het project Zimmerman zou ook onderdeel uitmaken van deze aanbesteding. Echter er is met de eigenaar (nog) geen overeenstemming bereikt voor het realiseren van twee strekdammen op zijn buitendijks grondgebied.

4. Nevenopgaven

Minder herkenbaar als maatschappelijke effecten maar daardoor niet minder belangrijk zijn de nevenopgaven zoals het ontwikkelen van een Grenspark en de inzet van Landbouw Flankerend Beleid en een regionale impuls voor de gemeenten Hulst en Sluis. Hiervoor zijn middelen vrijgemaakt uit het door LNV beschikbaar gestelde budget.

4.1. Grenspark

Er is een Gebiedsagenda opgeleverd voor het grenspark. GS hebben op 26 maart de uitvoeringsagenda vastgesteld.

Van de tien vastgestelde Grensparkchallenges in het Interregproject zijn er al zeven volledig gehaald. Een voorstel voor mogelijke projectverlenging in verband met vertraging in de uitvoering van een aantal biodiversiteitsprojecten is bij het Interreg-secretariaat ingediend.

4.2. Regionale Impuls gemeente Hulst en gemeente Sluis

Reeds gerealiseerde of in uitvoering zijnde projecten van de gemeente Hulst zijn onder andere:

- Herinrichting Frans van Waesberghestraat in Hulst;
- Herinrichting Hof te Zandeplein in Kloosterzande;
- Versterk de Vesting;
- Aanleg recreatief fietspad historische spoorbaan;

- Promotie en Branding Hulst.

Voor de gemeente Sluis richten de projecten zich op de kern Retranchement. Het betreft hier een drietal projecten waarvoor inmiddels een deel Europese POP-subsidie is toegezegd. Het gaat hierbij om de volgende onderdelen:

- Verplaatsing van het dorps huis naar de kerk (met verbouwing);
- Aankleding openbaar gebied (meer zichtbaar maken van de historie van Retranchement);
- Parkeerruimte buiten de kern.

Vanwege een bezwaar van een omwonende heeft de verplaatsing van het dorps huis enige vertraging opgelopen. Met de betrokkene is ondertussen overeenstemming bereikt, zodat het proces opnieuw kan worden opgestart.

4.3. Landbouw flankerend beleid

In de afgelopen periode heeft de provincie de cofinanciering voor het EU-subsidieprogramma POP-3 voor innovatie en modernisering van Zeeuwse agrarische ondernemingen beschikbaar gesteld. Met de cofinanciering vanuit NPW is een budget van € 4 mln. beschikbaar voor diverse projecten.

Door de uitspraak van de Hoge Raad in de onteigening van de Hedwigepolder zijn de grondruilen met de pachters geëffectueerd en zijn de resterende ruilgronden ondergebracht bij het kavelruilbureau om te worden ingezet voor het landbouw flankerend beleid zoals afgesproken in het convenant.

De ruilgrond wordt in combinatie met het instrument kavelruil ingezet voor het verbeteren van de agrarische structuur. Dit vindt plaats in heel Zeeland, maar de focus zal vooral in Oost Zeeuws-Vlaanderen liggen. De beschikbare voorraad ruilgrond (288 hectare per 1-1-2019) ligt ook grotendeels in Oost Zeeuws-Vlaanderen. Uiterlijk 2025 dient de grondvoorraad te zijn weggeruild.

5. Monitoring

Nu een aantal projecten is afgerond (Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek) en een aantal projecten in 2019/2020 worden uitgevoerd (uitbreiding van het Zwin, Waterdunen en de projecten Bath, Zimmerman (optioneel) en Ossensisse) wordt de monitoring belangrijker. Het is namelijk van belang om te volgen hoe de gerealiseerde natuur zich gaat ontwikkelen. De projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek worden allen gemonitord door het Centre of Expertise Delta Technology. De voorlopige resultaten wijzen uit dat de verwachte sedimentatie plaatsvindt.

Nederland heeft op 8 april 2014 aan de Europese Commissie toegezegd een onafhankelijke commissie voor de monitoring op het gebied van ecologie, morfologie en waterbeheer van de 600 ha natuurherstel Westerschelde in te stellen. Begin 2018 heeft LNV besloten dat de commissie de minister van LNV van advies zal voorzien. Hierbij zal de bijdrage van de projecten uit het programma in het groter kader van de staat van de Westerschelde worden beschouwd.

De monitoringscommissie start haar activiteiten in 2021 tenzij op dat moment nog onvoldoende monitoringsgegevens beschikbaar zijn. De commissie zal bestaan uit drie onafhankelijke (Nederlandse) deskundigen op het gebied van ecologie, morfologie en waterbeheer en zullen in 2020-2021 worden benaderd door het Ministerie van LNV.